

ธรรมปากอ่าว

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะเป็นสังขารขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมใน วิมุตติสุขๆ ใจ

เวลาแสดงธรรมๆ ผู้ที่มีติดบอดที่ทุกข์ที่ยาก เห็นใหม่ ยสะมีปราสาท ๓ หลังเหมือนกัน “ที่นี้ เตือดร้อนหนอ ที่นี้อุ่นวายนอ” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ปราสาท ๓ หลังเหมือนกัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกประพาศปฏิบัติ ๖ ปีไป ศึกษาค้นคว้ามา ค้นคว้ามาเพื่อจะพ้นจากทุกข์ใจ เห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันต้องมีฝั่งตรงข้าม ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

แล้วไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันจะไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายที่ไหนละ

เวลามันเกิด แก่ เจ็บ ตาย มันเกิดที่ไหน

จิตเวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะ เกิดในครรรค์ ในไซ้ ในน้ำครำ ในโอปปาดิกะ ถ้าไม่เกิดมันก็ไม่ตาย ถ้าเกิด อะไรไปเกิด สิ่งที่ไม่เกิดๆ มาเกิดเป็นเราใจ เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะนี่ใจ มีราชกุมารใจ พิมพาเป็นมเหสีใจ เวลาเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย ต้องมีฝั่งตรงข้าม ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย การที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย เราต้องแสวงหา การแสวงหาต้องสละสถานะความเป็นอยู่ในพระราชวังนี้ออกไปใจ เวลาออกไปมันทุกข์มันยากของมันขนาดไหน มันทุกข์มันยากเพื่ออะไร มันทุกข์มันยากเพื่อความไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายใจ

แสวงหาอยู่มากมายมหาศาล พอแสวงหาอยู่มากมายมหาศาล ๖ ปีนะ ประพฤติปฏิบัติมา กับเจ้าลัทธิต่างๆ ไร เขาทำอย่างไร เขาประพฤติปฏิบัติกันอย่างไรที่มีชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณ ก็ไปศึกษากับเขามาหมดแล้ว พอจะเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในหัวใจของตนไ

นี่ศึกษาค้นคว้ามาหมดแล้ว ฝึกหัดปฏิบัติมาขนาดไหนก็แล้วแต่ ก็คิดว่าเป็นทางโลกไ ศึกษาค้นคว้ามา อดอาหาร ๔๙ วัน จนขนเน่า กลั่นลมหายใจจนสลบ สิ่งที่ว่าไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย โดยวิทยาศาสตร์ โดยทางโลก ไม่มี

เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมาไ “ฉันอาหารของนางสุชาดาแล้ว เราจะนั่งภาวนาคืนนี้ ถ้าไม่ สำเร็จเป็นพระอรหันต์ เราจะยอมเสียสละชีวิตเลย”

ปฐมยาม บุปเพณิวาสนาสติญาณ มัชฌิมยาม จตุปปาตญาณ ปัจฉิมยาม อาสวัชชญาณ ทำลายอวิชชา ทำลายพญามารไ ทำลายเจ้าวัฏจักรไ ที่มันครอบงำหัวใจของสัตว์โลกที่มันทุกข์ มันยากกันอยู่อย่างนี้ไ เวลาวิมุตติสุขๆ เวลามีความสุขมากมายมหาศาลไ

ความสุขมากมายมหาศาล เอาความสุขนั้น มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระธรรม นั้น แสดงอัมมจักข มีพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมไ ถ้ามีดวงตาเห็นธรรม เทศนาว่า การบัญญัติคือเป็นพระโสดาบันทั้งสิ้น เทศน์อนัตตลักขณสูตรขึ้นมา เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา แล้ววย สะอีก ๕๕ องค์

“เธอพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์”

บ่วงที่เป็นโลกไ โลกธรรม ๘ มีลาภ เสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ ยศถาบรรดาศักดิ์ที่เขา แสวงหากันที่ว่าเป็นความสุขๆ หัวขონี้ เวลาแสวงหาสิ่งนั้นมา นั้นนะโลกธรรม ๘ พ้นจากบ่วงที่เป็น โลก

บ่วงที่เป็นทิพย์ๆ สิ่งที่ว่าทิพย์สมบัติ

ที่ว่าเป็นทิพย์ฯ ทิพย์มันไม่มี ลองศึกษาค้นคว้าตามความเป็นจริง มันจะมีหรือไม่มี ที่มันเป็นทิพย์ฯ เป็นทิพย์มันก็เข้ากับเรื่องจิตวิญญาณไง มันเข้ากับเรื่องวิญญะไง ถ้าไม่พ้นจากบ่วงที่เป็นทิพย์ ยังติดข้อง ก็เวียนว่ายตายเกิดในวิญญะไง กามภพ รูปภพ อรูปภพไง นี่ผลของวิญญะไง

ถ้าเราศึกษาค้นคว้าในภาคทฤษฎี ศึกษาค้นคว้ามันก็ทำความเข้าใจ นั่นก็เข้าใจเรื่องของทางโลก

ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ

เราศึกษาค้นคว้า เราเข้าใจทางโลกแล้วเราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา ถ้าเราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ใจสงบระงับเข้ามาแล้วมันจะรู้แจ้งเห็นจริงในความเป็นจริงในหัวใจของตน

แต่ใจมันไม่สงบเข้ามาก่อน เวลาฝึกหัดภาวนานั้นสัญญาอารมณ์ทั้งนั้น เวลานั่งไปสั้นไหวสั้นคลอนไปตามแต่กิเลสมันหลอกมันลวงกันไปไง แล้วถ้ามีสติปัญญาขึ้นมาหน่อยมันก็เป็นจินตนาการไป มันก็จินตนาการไป

ถ้ามันเป็นบุญเป็นกุศลขึ้นมามันก็เป็นความสุขความสงบพอสมควร ถ้ามันเป็นบาปอกุศลนะ จิตมันหลุด มันถึงกับเสียจริตนิสัยไปเลย นี่ถ้าจินตนาการไป

แต่ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริง ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ถ้าใจสงบระงับแล้วมันมีความสุขของมัน ความสุขของมันเพราะมันเป็นอิสระ มีความเข้าใจของตน เหมือนกับเราบรรลุนิติภาวะ เราโตแล้ว เรามีสติมีปัญญา เราเข้าใจเหล่าเหลี่ยมของสังคม ความไร้เดียงสาๆ เด็กที่มันด้อยวุฒิภาวะ มันหลอกได้ง่ายไง

จิตใจของเราถ้ามันอ่อนแออ่อนไหว มันก็เป็นอย่างนั้นนะ ถ้าจิตใจเราเข้มแข็งแข็งแรงขึ้นมา มันบรรลุนิติภาวะ มันมีความสงบ มันไม่ตื่นกลัว ไม่ตื่นไปให้กิเลสมันครอบงำ

กิเลสมันสงบตัวลง จิตมันถึงเป็นสัมมาสมาธิได้

กิเลสมันไม่สงบตัวลง แล้วมันอ้างธรรมะ ผู้ที่เป็นปัญญาชนๆ ที่มันรู้มากนั่นนะ แล้วจินตนาการไปเหลวไหลทั้งนั้นนะ

เหลวไหลไปเพราะอะไร

สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา นี่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เราศึกษาค้นคว้าเข้าใจหรือไม่ แล้วมันเป็นข้อเท็จจริงของเราหรือไม่ ถ้ามันไม่เป็นข้อเท็จจริงมันก็เป็นทางโลกใจ โลกคือโลกียะ คือจินตนาการ คือเหมารวมเอาเองโดยความพอใจของตน

ถ้ามันเป็นความเป็นจริงของเราละ

ถ้าเป็นความจริงของเราละ เราทำความสงบของใจเข้ามาก่อน พอใจสงบระงับเข้ามา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วจิตสงบแล้วมันก็อยากได้ความสงบระงับอย่างนี้ แล้วเอามาจากไหนละ

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

ถ้ามันสงบระงับเข้ามา เรามีสติปัญญา เราฝึกหัด เพราะเรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มีรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่อาศัย อย่างอื่นเราไม่ต้องการอะไรทั้งสิ้น

พระธรรมๆ พระธรรมคืออริยสัจ พระธรรมคือสัจจะความจริง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ แต่เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไป มันเป็นธรรมหรือมันเป็นกิเลสละ

ถ้ามันเป็นกิเลสๆ มันก็เป็นตามสัญญาอารมณ์ของเรานี่ไง แล้วมันทุกข์ใหม่ ทุกข์ทั้งนั้นนะ

ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง ทุกข์นี้ควรกำหนด

ถ้ามันจะทุกข์มันจะยาก มันจะทุกข์ยากขนาดไหน เรามีสติปัญญาของเรา เราพยายามของเรา เราพยายามของเรา เห็นไหม คนเราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ด้วยความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ

เวลาเราเกิดมา พ่อแม่คุ้มครองดูแลเรา มา ส่งเสริมให้มีการศึกษามา มีหน้าที่การงานของเรา มา แล้วเราต้องมีหน้าที่การงานเพื่อดำรงชีวิตของตน

ดำรงชีวิตของตนไว้เพื่ออะไร

เพื่อไว้ทุกข์ไว้ยากนี้ไง ดำรงชีวิตของตนขึ้นมา เห็นไหม ทางฆราวาสเป็นทางคับแคบ ทางฆราวาสต้องทำหน้าที่การงานของตน ถ้ามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เราจะออกฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา เราก็ห่วงหน้าพะวงหลัง ไม่มีเวลา มันมีความทุกข์ความยากไร้ยแปดพันเก้า

แล้วถ้ามีอำนาจวาสนา เราวาง เราสละความเป็นฆราวาส เรามาบวชเป็นพระ เราจะเป็นนักรบ

เวลามาบวชเป็นพระ เราจะเป็นนักรบ จะรบกับอะไร

ถ้าเราจะเป็นนักรบ บวชเป็นพระเป็นผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติ เป็นทางกว้างขวาง เรามีเวลา ๒๔ ชั่วโมงนะ พระกรรมฐานๆ เขาปฏิบัติกัน ๒๔ ชั่วโมง พุทโธตลอดเวลา พุทโธไม่ให้กิเลสมันมีอำนาจ มันมาครอบงำ มันจะชักจูงเราไปให้ได้

พุทโธๆ อยู่กับพุทโธ อยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทโธ มันจะไม่เสีย

อยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทโธ เพราะอะไร

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันมีเหตุไฉน

คนเราจะล่วงทุกข์ได้ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ แล้วถ้าเป็นความเพียร มันความเพียรมีจรรยาหรือความเพียรสัมมาละ ความเพียรชอบหรือไม่ชอบ ถ้าความเพียรเห็นไหม

เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ถ้าเป็นทางโลกๆ เวลาถ้าเราไม่เชื่อ ไม่เชื่อเรื่องการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย มันมีผังตรงข้าม ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย เวลาถ้าเราไม่เชื่อ มันก็มีภพชาตินี้ ภพชาติเดียว จะเกิด เกิดมาจากไหน

เวลาเกิด เวลาทางวิทยาศาสตร์ เราก็เกิดจากท้องพ่อท้องแม่ แต่ในทางธรรม กำเนิด ๔ ในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาทิกะ กำเนิด ๔ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราก็ศึกษาค้นคว้าเป็น ภาคปริยัติ เป็นความจำ เป็นทฤษฎี เราก็เชื่อในพระพุทธศาสนา เชื่อไว้ศึกษาค้นคว้า

แต่เวลาถ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ อบรมบ่มเพาะของเรา นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าอาสาชักชวนญาณ ทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พญามาร พญามารคืออวิชชา อวิชชาคือความไม่รู้

ไม่รู้อะไร

ก็ไม่รู้การเกิด การแก่ การเจ็บ การตายนี่ไง เราเกิดมาจากไหน เกิดมาอย่างไร

เวลาเริ่มต้นขึ้นมา บุพเพนิวาสานุสติญาณ อดีตชาติ มันมีที่ไปที่ไปของมันทั้งนั้น เวลา มัชฌิมยาม จตุปปาตญาณนี่อนาคต มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ที่ว่ากำเนิด ๔ เกิดมาจากอะไร เกิดอย่างไรนี่แหละ เวลาอาสาชักชวนทำลายอวิชชา มันไม่มีเชื้อไข

อวิชชาคือพญามาร คือความไม่รู้ ถ้ามันรู้แจ้งแทงตลอดแล้วอะไรมันจะไปเกิด มันจะมีเชื้อ ไขที่ไหน แล้วจะสงสัยการเกิด การแก่ การเจ็บ การตายตรงไหน

เวลาถ้าเราไม่เชื่อๆ แล้วไม่เชื่อ เพราะเกิดในไข่ เกิดในครรภ์ เราก็เกิดมาจากพ่อจากแม่ เวลา ฝึกหัดปฏิบัติไป เรากำเนิดจากเวรจากกรรมของเราต่างหาก เพราะมีเวรมีกรรมมันถึงได้มาร่วมเกิด กัน ถ้ามันไม่มีเวรมีกรรม มันก็กรรมของสัตว์

แต่เราไม่ใช่ เราไม่ใช่ด้วยสติด้วยปัญญาของตน นี่ไง ถ้ามันรู้แจ้งเห็นจริงแล้วมันจะไปสงสัย อะไร

แต่ถ้าเป็นทางโลก เป็นวิทยาศาสตร์ มันก็ยังสงสัยอยู่

“ไม่มี ภาพชาติไม่มี มีชีวิตนี้ชีวิตเดียว ตายแล้วก็จบ”

แต่มันไม่จบนะสิ พอตายไป ไปไหน ไปอย่างไร นี่ถ้ามันตามข้อเท็จจริงนั้น

ฉะนั้น เวลาจะฝึกหัดปฏิบัติ สิ่งที่ศึกษาค้นคว้ามาวางไว้ก่อน เราพยายามทำหัวใจของเราให้สงบระงับเข้ามาให้ได้ก่อน แล้วถ้าสงบเข้ามา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าเป็นสัมมาสมาธิะ มันมีความสุขปกติสุขของมัน แต่ด้วยอำนาจวาสนาของคนใด ถ้าไม่มีอำนาจวาสนามันก็ติด อ่อนด้อย “นิพพานเป็นเช่นนี้เอง นิพพานเป็นความว่าง สัมมาสมาธิก็เว้งว่างไปหมดละ” แล้วมันก็มีมีความสุขของมัน เต็มมันก็เสื่อม แล้วมันไม่มีเหตุมีผล เราเชื่อได้อย่างไร ถ้าคนไม่มีอำนาจวาสนา มันก็อาจจะหลงเชื่ออารมณ์ความรู้สึกของตนได้ แต่ถ้าคนมีวาสนาเขาไม่เชื่อ

สมาธิเป็นสมาธิ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบแล้ว สุดท้ายแล้วมันก็คลายตัวออกเป็นเรื่องราวธรรมดา

นี่ไง ชาวตะวันตกที่มาฝึกหัด มาบวชพระแล้วฝึกหัดปฏิบัติ ทำสมาธิๆ นี่แหละ เวลาเขาเป็นสมาธิขึ้นมาเขาไม่เชื่อนะ พวกฝรั่งเขาไม่เชื่อ เขาพยายามทดสอบตรวจสอบอยู่อย่างนั้นนะ ทดสอบอยู่อย่างนั้นนะ

เวลาเราทำของเรา เห็นไหม สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายต้องเป็นอนัตตาทั้งสิ้น เวลามันเป็นขึ้นมาแล้วโดยข้อเท็จจริงของมันแล้วมันตั้งอยู่ มันตั้งอยู่ชั่วครู่ชั่วคราว เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป นี่เป็นอนัตตา

แล้วอตฺตา อนัตตา แล้วเราจะหยิบจวบจับสิ่งใดที่เป็นขึ้นเป็นอันให้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ขึ้นมา

ถ้ามันมีครูบาอาจารย์ใด หลวงปู่มั่นใจ “จิตเป็นอย่างไร จิตสงบระงับหรือไม่ จิตมีพื้นฐานหรือไม่”

ถ้าจิตมันสงบระงับมันก็มีสุขใจ ถ้าจิตไม่สงบระงับมันก็มีทุกข์ใจ แล้วความทุกข์มันก็ทิ่มตำหัวใจของตนนี่ไง ถ้ามันทิ่มตำหัวใจของตน มันมีความทุกข์ความยากขึ้นมา หน้าขึ้นอกตรมไฉน

โดยธรรมชาติ สิ่งที่เป็นความทุกข์ความยาก เราไม่กล้าเอามาพูดให้ใครฟังไง เว้นไว้แต่เป็น บัดดี เวลาฝึกหัดปฏิบัติ เวลาบวชแล้วขึ้นมามันจะมีบัดดี มีคู่มืออย่างนี้ อย่างนี้เราปรึกษาคนคว้าได้ แล้วถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ติงามไง ครูบาอาจารย์ที่ติงาม ข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ของใจ

การฝึกหัดเริ่มต้น จิตตภาวนา เริ่มจากจิตใจดวงนี้ จิตใจดวงนี้ตั้งแต่เกิดมาเป็นมนุษย์พบ พระพุทธศาสนา มีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนาไง เราอุตส่าห์มาบวช บวชเป็นนักรบ เวลาจะรบ จะรบกับกิเลสตัณหาความทะยานอยาก แต่มันหันซ้ายหันขวา มันไม่รู้จะรบกับใครไง

ถ้าไม่รู้จะรบกับใคร เราพยายามของเรา เราจะค้นหาตัวตนของเรา

ถ้าค้นหาตัวตนของเรา เห็นไหม ค้นหาหัวใจของตนให้เจอ ถ้าค้นหาหัวใจของตนให้เจอได้ มันจะเริ่มตื่น อตุตา หิ อตุตาโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เรายังพึ่งพาอาศัยตนเองไม่ได้ เรายังจับต้นชนปลายของเราไม่ได้ เราก็อาศัยหมู่คณะ อาศัย ครูบาอาจารย์ของเรา เริ่มต้นค้นคว้าให้มันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาในหัวใจของตนของเราให้ได้ ถ้า เริ่มต้นขึ้นมาจากหัวใจของตน เริ่มต้นก็ฝึกหัด เห็นไหม

เวลาเขาจะเดินทาง เดินทางมีทางรถและทางเรือ เวลาออกทางเรือ มันออกเดินทาง มันจะไปลมปากอ่าวไง

เวลาศึกษาค้นคว้านะ สัปบายะ ๔ ครูบาอาจารย์เป็นสัปบายะนี้เป็นอันดับหนึ่ง หมู่คณะ เป็นสัปบายะ มันมีผู้ที่ปรึกษาที่จะเป็นไปได้อย่างไร อาหารเป็นสัปบายะ สถานที่เป็นสัปบายะ สัปบายะ มันมีความสงบร่มเย็นของเรา เราแสวงหาสิ่งที่เป็นสัปบายะไง

แต่ถ้าเป็นทางโลก มันวิเวก ถ้าเป็นทางโลก มันว่าแห้ว มันต้องการคลุกคลี มันต้องการสังคม ไง ถ้าเป็นสังคม มันเป็นเรื่องธรรมปากอ่าวไง

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนาของเรา ถ้ามีอำนาจวาสนาของเรา มันมีโอกาสในการฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมาให้ได้ ถ้ามันจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เหมือนทางสังคม ทางโลก

ถ้าปากอ่าวๆ มันมีท่าเรือ มันมีเป็นสัมมาอาชีวะของเขา ชาวประมงมีธุรกิจการค้า มีต่างๆ ร้อยแปด ท่าเรือมันมีประโยชน์ต่อโลกทั้งนั้นนะ แต่ถ้าเป็นคนมีศีลมีธรรม เขาก็ทำถูกต้องชอบธรรม ในศีลในธรรม ถ้าในศีลในธรรม มันก็เป็นบุญเป็นกุศล เป็นความถูกต้องชอบธรรม แต่ถ้ามันเป็นทางโลก มันเป็นการเห็นแก่ตัว มันเป็นการแสวงหาผลประโยชน์แล้ว นี่ไง สิ่งทีปากอ่าว สิ่งที่เป็นชายทะเล สิ่งทีออกไปทะเลหลวง มันมีผลประโยชน์ทั้งนั้นนะ

ถ้ามันเป็นสัมมาทิฐิถูกต้องชอบธรรม เขาก็ทำคุณงามความดีของเราขึ้นมา ถ้ามันเป็นทางโลก เป็นทางกิเลสต้นหาความทะยานอยาก มันก็เป็นผลประโยชน์ทั้งนั้นนะ แล้วถ้าเป็นผลประโยชน์ มันทำเป็นทุจริต มันทำความเสื่อมเสีย มันไปทำบาปอกุศล มันเป็นความเลวร้ายให้กับตัวเองทั้งนั้นนะ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจะฝึกหัด มันล่อมปากอ่าวๆ มันตั้งตัวขึ้นมาไม่ได้ ถ้ามันตั้งตัวขึ้นมาได้ เราไม่ล่อมปากอ่าว เราจะออกทะเลหลวง เราออก

ดูสิ เรือมันออกเดินทาง เรือออกน้ำลึกขึ้นมา มันเพื่อสิ่งที่เราแสวงหา โอชะ มันจะข้ามฝั่งไ้

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ โคนำฝูง โคนำฝูงที่ฉลาด เขาจะพาฝูงโค จากฝั่งที่เป็นสมมุติ จากฝั่งที่เป็นโลก จากฝั่งที่เป็นกิเลสต้นหาความทะยานอยาก เข้าไปสู่ฝั่งเป็นธรรม ฝั่งที่เป็นฝั่งวิมุตติ ถ้ามันฝั่งวิมุตติขึ้นมา ถ้ามันเข้าไปตามสัจจะเป็นข้อเท็จจริงนั้น

โคนำฝูง โคนำฝูงนำฝูงโคฝ่าวังน้ำวน หัวหน้าโคที่ไม่ฉลาดพาฝูงโคนั้นไปสู่วังน้ำวนนั้น เสียชีวิต สิ้นชีวิตหมดสิ้นไปโดยที่ข้ามสู่อิโชนะไม่ได้ไ้

นี่เหมือนกัน เวลาออกปากอ่าว ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เราจะฝึกหัดปฏิบัติตามข้อเท็จจริงของเราขึ้นมา ถ้าทำตามข้อเท็จจริงของเราขึ้นมา เราจะมีทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการด้วยมรรค ๘

เวลามันมีมรรคมีผลขึ้นมาในใจของตนนะ ถ้ามันมีมรรคมีผลขึ้นมาในหัวใจของตน มัคโคทางสายกลางในพระพุทธศาสนา ถ้าทางสายกลางในพระพุทธศาสนา เรามีสติมีปัญญา อยู่ที่อำนาจวาสนาของแต่ละบุคคล ถ้ามีอำนาจวาสนาของแต่ละบุคคลไง เราจะมีสติ

เวลาเราทำสิ่งใดไปที่มันไม่สมความปรารถนาของเรา สติเราอ่อน เริ่มต้นก็ตั้งสตินี้แหละ กำหนดพุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ จะทำความสงบของใจของเราเข้ามาให้ได้ เวลามันมีการเปลี่ยนแปลง เราก็ไปตื่นเต้นกับอารมณ์ความรู้สึกของตน

ถ้าคนที่มีวาสนานะ เราเป็นอย่างนี้บ่อยครั้งแล้ว เราเป็นอย่างนี้ตลอดเวลา แล้วสิ่งใดที่มันจะเป็นขึ้นเป็นอันกับเราขึ้นมาละ ถ้ามันเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา เราก็ตั้งสติของเรา

เวลาตั้งสติของเรา ฝึกหัดปฏิบัติของเราบ่อยครั้งเข้าๆ มันจะมีความต่อเนื่อง ถ้ามีความต่อเนื่องขึ้นไป ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ถ้าเป็นสมาธิแล้ว เราก็อยู่ด้วยความปกติสุข อันนี้ ถ้าอยู่ด้วยความปกติสุขอันนี้ เรายุติเหตุของเรา ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

เวลาฝึกหัดปฏิบัติด้วยความเพียร มนุษย์จะล่วงพ้นด้วยความเพียร ความเพียรชอบ แล้วความเพียรชอบหรือความเพียรไม่ชอบ มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของแต่ละบุคคล

เวลาครูบาอาจารย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ เทวดา อินทร์ พรหม สำเร็จเป็นพระอรหันต์มากมาย เวลาแสดงไป หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านแสดงธรรมธรรมบนศาลา ใจ เริ่มต้นก็จากความปกติสุขนี้แหละ ความปกติสุขขึ้นมาแล้วให้ทำความสงบของใจขึ้นมาให้ได้ ถ้าความสงบของใจขึ้นมาได้ มันจะเริ่มขึ้นแล้ว เครื่องบินมันจะขึ้นมาจากสนามบินไง บุคคลคู่มือที่ ๑ คู่มือที่ ๒ คู่มือที่ ๓ คู่มือที่ ๔

แล้วเวลาในสังคมของพระกรรมฐาน เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ระดับของหัวใจ วุฒิภาวะของใจใจ วุฒิภาวะสูงต่ำขนาดไหน ถ้าสูงต่ำขนาดไหน เวลาเริ่มต้น เริ่มทำความสงบของใจเป็นพื้นฐาน เป็นพื้นฐาน

ทำไมต้องทำ

ถ้าไม่ทำนะมันจะเป็นโลก ความว่า “เป็นโลก” มันมีกิเลส มีสมุทัย มีจิตนิสัยของแต่ละบุคคล คิดสิ่งใดมันก็คิดตามกิเลสโดยพญามาร

เวลาทำความสงบของใจเข้ามาๆ ถ้าใจสงบระงับ กิเลสสงบตัวลง ถ้ากิเลสสงบตัวลง กิเลสสงบตัวลงมันถึงเป็นสัมมาสมาธิ

สัมมาสมาธิเป็นสากล เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาจะเอาวิธีการใด กรรมฐาน ๔๐ ห้อง ถ้าไม่มีความสงบของใจ เวลาคิดไปคิดเข้าข้างตัวเอง

แม้แต่ฝึกหัดปฏิบัติ ถ้าจิตมันสงบแล้วถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้าเวลาปฏิบัติไปโดยข้างเดียว โดยที่เราจะเอาแต่ผลงานของเรา เวลามันดำเนินการต่อไป มันดำเนินการมากไป พอสติ พอสมาธิ มันอ่อนตัวลง อ่อนตัวลงคือมันไม่เป็นอิสระพอสมควร ตรงนั้นแหละ สมุทัยคือต้นเหตุความทะยานอยาก คือกิเลสมันเจือปนมาๆ พอมันเจือปนมา มันไม่สมดุลอยู่แล้ว ถ้ามันไม่สมดุลขึ้นมา เราฝึกหัดปฏิบัติไป ผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติโดยที่ว่าจะเราซึ่งจะเอามรรคเอาผลไป

แล้วถ้ามันฝึกหัดปฏิบัติ นี่ธรรมปากอ่าว

ปากอ่าวคือเริ่มต้นเราจะตั้งเนื้อตั้งตัวของตน สถานที่ ถ้ามีท่าเรือ ถ้ามันมีชุมชน มีแหล่งประกอบธุรกิจ ตรงนั้นนะเป็นตลาด เป็นสถานที่ที่คนจะเข้าไปเพื่อดำรงชีวิต เพื่อมีหน้าที่การงาน เพื่อรักษาชีวิตของตน

การฝึกหัดปฏิบัติของตนก็เหมือนกัน ถ้าเราทำความสงบของใจของเราได้ แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติจนเราเริ่มต้นตั้งเนื้อตั้งตัวได้ แล้วถ้ามันออกจากปากอ่าวให้มันดำเนินการต่อไป ไม่ใช่ล้มปากอ่าวไป มันล้มปากอ่าว

เวลาเกิดพายุลมแรง ถ้าทะเลเปิด แล้วถ้าเรือที่การเดินเรือผิดเส้นทาง มันเข้าไปชนหินโสโครก เรือจะจมอยู่ที่นั่นมากมายมหาศาล

ไฉนก็เหมือนกัน นักปฏิบัติ นักปฏิบัติที่เริ่มต้นจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไป เอาตัวรอดได้หรือไม่ได้
ข้ามพ้นจากฝั่งโสมะ ข้ามพ้นจากวิภูฏะเป็นวิวิภูฏะ เราจะต้องพาหัวใจของเรา เราจะต้องฝึกหัด
ปฏิบัติของเรา

ปฏิบัติขึ้นมา เห็นใหม่ เป็นความมหัศจรรย์ของหัวใจของคน บุคคล ๔ คู่ บุคคล ๔ คู่ มัน
พัฒนาเป็นขั้นเป็นตอน เป็นวุฒิภาวะ มันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ถ้าเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ผลของ
วิภูฏะ มันรู้มันเห็นของมัน มันพัฒนาของมัน

เวลามันสำรอกมันคายสังโยชน์ เวลาคายสังโยชน์ เวลามันสมุจเฉทปหาน นิโรธ นิโรธคือดับ
ทุกข์ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ นิโรธ ขณะ มันชัดเจนของมัน มันต้องชัดเจนของมัน แล้วมันเป็นสัจจะ
ความจริงของมัน ผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติพัฒนาการ วุฒิภาวะ มันมีวุฒิภาวะ มันมีข้อเท็จจริงในหัวใจดวง
นั้น ไม่ใช่เราเออออห่อหมกของเราไปเอง เวลาเออออห่อหมกนะ มันก็กลับมาที่จิตนิสัย

ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ท่านไม่เชื่ออะไรทั้งสิ้น เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านฝึกหัด
ปฏิบัติไปนะ เวลามันปล่อย เวลามันส่าย มันปล่อย นี่เวลาปฏิบัติ พอจิตมันพัฒนาขึ้น มันจะรู้
เห็นชัดๆ อย่างนี้ เวลามันปล่อย เอ๊ะ! อย่างนี้ไม่ใช่พระอรหันต์หรือ เอ๊ะ! เอ๊ะ! อย่างนี้ไม่ใช่พระ
อรหันต์หรือ

เอ๊ะ! ไม่เอา

ทดสอบตรวจสอบทั้งนั้นนะ ครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาเป็นครูบาอาจารย์ที่เป็น
ธรรมๆ ของเรา

แล้วกรณีนี้มันเหมือนผงเข้าตา ผงเข้าตาต้องให้บุคคลเขี่ยให้เพราะผงเข้าตา เว้นไว้แต่เรา
ลืมน้ำในน้ำ เราพยายามเอาผงออกจากตาเราให้ได้ ถ้ามีความสามารถ

เหมือนกัน เวลาฝึกหัดปฏิบัติเหมือนผงเข้าตา มันเป็นความรู้ความเห็นของเราเอง มันเป็น
ความพอใจของเราเอง มันเป็นจินตนาการของเราเอง แต่ไม่มีวาสนาใจ เชื่อทุกเรื่องทีกิเลสมันหลอก

เวลากิเลสมันหลอกก็เชื่อนะ แต่เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงจำธรรมวินัยๆ แล้วจะฝึกหัดปฏิบัติตามแนวทางนั้น ทำไมมันตรากตรำอย่างนี้ ทำไมมันทุกข์ยากอย่างนี้

มันทุกข์ยากดี มันทุกข์ยากเพราะอะไร เพราะธรรมะมันอยู่ฟากตายไป

คนเราฝึกหัดปฏิบัติมากน้อยขนาดไหน มันอยู่ที่อำนาจวาสนา ขิปปาภิญญา ผู้ที่ปฏิบัติง่าย รุ่งง่าย ใ้อ่ที่ปฏิบัติง่ายรุ่งง่ายในพระไตรปิฎก พาหิยะพึงเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคนเดียวเป็นพระอรหันต์

พระที่อยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สงสัย เพราะเราก็อยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฟังเทศน์ทุกวัน ฝึกหัดปฏิบัติตลอดเวลา ทำไมเราฟังเทศน์จนท่องได้หมดนะ

นี่ไง ดูอย่างพระอานนท์ ธรรมและวินัยๆ สุดตันตปิฎก พระอานนท์จำได้หมดนะ ถ้าวินัยๆ ก็พระอุบาลีไง เวลาทำสังคายนาถึงต้องมีพระอุบาลีกับพระอานนท์ เป็นพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ทำสังคายนาเป็นเถรวาท พระเถระ พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ ทำสังคายนาโดยพระกัสสปปะเป็นหัวหน้า

เถรวาทๆ เรา เถระ เชื่อพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ที่ทำสังคายนาแล้วจดจารึกไว้ท่องจำกันมาแล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาในหัวใจ เห็นไหม

เราฟังธรรมๆ เราฟังธรรม เวลาธรรมะ เราก็ใคร่ครวญของเรา แต่มีวาสนาหรือไม่ เอ๊ะ! บ้างหรือไม่

มันไม่ใช่เอ๊ะ! มันทำพื้นฐานไม่ได้เลย ถ้าทำพื้นฐานได้ ทำความสงบขงใจได้ เราทบทวนธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความถูกต้องชอบธรรม ไม่ใช่เราพิจารณาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความพอใจและไม่พอใจ ถ้ามันพอใจ ก็นี่แหละธรรมและวินัย ถ้าไม่พอใจแล้วปฏิเสธ

อะไรที่ถูกต้องแล้วพอใจ พอใจแล้วทำได้ไหม

มีหยาบ มีกลาง มีละเอียด หยาบๆ ฟังแล้วมันก็ถูกใจ เวลาฝึกหัดปฏิบัติไปแล้วมันไม่ได้ผล
อย่างตามที่ตัวเองตั้งใจไว้ มันก็เริ่มรังเกียจเดียดฉันท์แล้ว มันไม่เป็นธรรมแล้วละ

ถ้ามันเป็นธรรมๆ สาธุ นั่นเป็นธรรมและวินัย เป็นศาสดาของเรา ครูบาอาจารย์องค์ใดก็ได้
แล้วแต่ที่ท่านฝึกหัดปฏิบัติแล้วท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านสิ้นกิเลสไป สาธุ แต่ของเราละ

เราจะเอาของเรา เราจะเอาความจริงของเรา ถ้าเอาจริงของเรา เราเริ่มต้นนี้แหละ มันจะ
ทุกข์มันจะยากขนาดไหนมันก็เป็น กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา มันเป็นเรื่องกรรมของสัตว์ทั้งนั้นนะ
มันจะทุกข์มันจะยากขนาดไหน แต่เรามีสัจจะหรือไม่ เราตั้งใจของเรา แล้วเราจะเอาจริงเอาจังของเรา
แล้วเราทำของเรา เห็นไหม ทำบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

หายใจเข้านี้กพุทธ หายใจออกนี้กโธ จะคำบริกรรมก็ได้ กำหนดอานาปานสติก็ได้ ทำสิ่งใดก็ได้
แล้วเวลาทำสิ่งใดขึ้นมา เราทำถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เพราะระลึกถึงพุทโธๆ
พุทธานุสติ ระลึกถึงนี้เป็นนามธรรม เป็นนามขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น
ผู้เบิกบาน แต่เรายังไม่ตื่น เรายังไม่รู้ ยังไม่เบิกบาน เราก็พยายามทำของเรา

ทำบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ได้ทำเพื่อจะเอามรรคเอาผลใดๆ ทั้งสิ้น

ถ้าเอามรรคเอาผลขึ้นมา กิเลสมันเสียบแล้ว เพราะอะไร เพราะเวลาทำแล้ว เวลามันสงบ
แล้วก็อยากได้ ความอยากได้นี้กิเลสซ้อนกิเลส

เวลาเขาบอกว่า ถ้ามีความอยากนั่นคือกิเลส ปฏิบัติไม่ได้

แต่โดยสัญญาตญาณของมนุษย์มันอยากได้ ถ้ามันอยากได้ ถ้าเราทำตามข้อเท็จจริง แล้ว
เราทำบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าเหตุมันสมมูลพอดีมันก็
สงบระงับของมัน มันเป็นข้อเท็จจริงของมันอยู่แล้ว

พอข้อเท็จจริง พอสมุทัยมันเจือปนมา มันอยากได้อยากดี อยากให้เป็นอย่างนั้น ไม่เป็น จน
เป็นจนมันเซ็ดนั่นแหละ จนจะทำของเราโดยการบริกรรม คำบริกรรม เพราะมีคำบริกรรม จิตมันมี
งานทำ จิตมีการเคลื่อนไหว เคลื่อนไหวเพื่อสงบ

จิตมันไม่มีงานทำ จิตมันไม่มีเคลื่อนไหว มันแช่อยู่อย่างนั้นนะ ไม่มีอะไรเลย แต่อารมณ์ของตนอยู่อย่างนั้น ว่างๆ ว่างๆ แล้วมันได้อะไร ได้กิเลสหลุดออก แล้วกิเลสมันก็ยุบเสริมเลย นี่บรรลุลุทธิธรรม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษาค้นคว้า ๖ ปี อุทกดาบส อ่าพารดาบส สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ เขาเป็นศาสดา เขาเป็นหัวหน้า เจ้าชายสิทธัตถะไปศึกษากับเขาไป พอดีศึกษา ทำได้หมดเลย เขารับรอง บอกว่า เจ้าชายสิทธัตถะมีความรู้เสมออาจารย์ สอนแทนได้

เจ้าชายสิทธัตถะไม่สนใจ ไม่เอา

เพราะเขายกย่องสรรเสริญ นั่นยกย่องสรรเสริญด้วยวุฒิภาวะของเขาที่ความรู้ของเขามีเท่านี้ แต่เจ้าชายสิทธัตถะมีความปรารถนามากกว่านี้ ไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันต้องมีฝั่งตรงข้าม ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย แล้วมันมีเหตุผลอะไร

สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ เดียวก็เข้าออก ปฐมฌาน ทุตติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาสนัญญายตนะ วิญญูณัญญายตนะ อากิญจัญญายตนะ เนวส์ัญญานาสัญญายตนะ มันเข้าและมันออกไ้ เพราะมันถึงเป็น ๖ และเป็น ๘

ปฐมฌานมันไม่เข้าสู่ทุติยฌานหรือ ไม่เข้าสู่ตติยฌานหรือ ไม่เข้าจตุตถฌานหรือ มันต้องเข้า เข้าและออก แล้วอากาสนัญญายตนะ วิญญูณัญญายตนะ อากิญจัญญายตนะ เนวส์ัญญานาสัญญายตนะ มันเข้าและมันออก มันถึงมีกำลังของมัน จิตมันมีกำลังของมัน มันมีกำลังของมัน อภิญญา มันจะรู้อะไรก็ได้ รู้จากอะไร ก็รู้จากกำลังของจิตนี้ไง นี่ไง วิชา ๓ ใ้ บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ ไ้ นี้ตามข้อเท็จจริงของจิตนะ

แต่ถ้าเราปุถุชนคนหนา เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราจะเข้าสมาบัติ ๘ ถ้าเข้าได้โดยข้อเท็จจริง แล้วสมาบัติ ๘ เวลาทางโลกไ้ ถ้าเข้าสมาบัติได้ อย่างน้อยต้องพระอนาคามีถึงเข้าสมาบัติได้ แล้วถ้าเราเข้าสมาบัติได้ เราจะได้ไ้

สมาบัติด้วยการท่องจำ มันไม่มีอยู่จริงไ้ ถ้ามันมีอยู่จริงมันจะรู้ของมัน มันจะมีกำลังของมัน

เวลาฝึกหัดปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ที่ท่านฝึกหัดปฏิบัติมาแล้ว ท่านมีข้อเท็จจริงในหัวใจของตน ฝึกหัดปฏิบัติในแนวทางใด ในการกระทำสิ่งใด สิ่งที่เขาสมบัติ ๖ สมบัติ ๘ มโนมยิทธิง ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา ถ้ากำหนดไปในสติปฏิฐาน ๔ ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรมโดยข้อเท็จจริง ถ้ามีกำลัง ถ้ามันพิจารณาไปแล้วมันจะไปฝากิเลสอีกเลย

แต่นี้มันไม่มี มันไม่ได้ทำอะไร ไม่ได้ทำอะไรเพราะอะไร ไม่ได้ทำอะไรเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ธรรมง มัคโค ทางสายกลางในพระพุทธานุศาสนายังไม่มีง เพราะมันยังไม่มีความรู้จริงเห็นจริงใครทำได้ง แล้วใครจะยืนยันว่าเป็นของจริงละ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาวิชฌญาณ ทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกแนวทาง ทุกวิธีการ มันจะไปถึงตรงไหน สูงส่งต่ำต้อยแค่ไหน นั้นอยู่ที่วาสนาของคนแต่ละบุคคล แต่ข้อเท็จจริงมันเป็นข้อเท็จจริง

แต่ถ้าการฝึกหัดปฏิบัติที่ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมนะ

ศีล สมาธิ ปัญญา

ท่านไม่ไปเกี่ยวกับสมบัติ ๖ สมบัติ ๘ เลย ไม่เกี่ยวกับสมบัติ เรื่องฉาน เรื่องสมบัติ

หลวงตาพระมหาบัวท่านยืนยันประจำ

“ใช้เรื่องฉานๆ แฉนๆ ไม่ต้องมาคุยกับเรานะ ถ้าเรื่องสมาธิๆ จะมาหลอกเราไม่ได้ เพราะเราติดสมาธิมา ๕ ปี”

นี่โดยพื้นฐานง โดยพื้นฐานของจิตง

หลวงปู่มั่นถาม “จิตเป็นอย่างไร จิตเป็นอย่างไร”

จิตที่มีการกระทำแล้ว ศีล สมาธิ แล้วฝึกหัดปัญญาอย่างไร ยกขึ้นสูวิปัสสนาอย่างไร

มันธรรมปากอ่าว ล้มตั้งแต่ยังไม่ทันออกเรือ มันคว่ำอยู่นั่นละ มันจะเป็นข้อเท็จจริงตรงไหน

ถ้าเป็นข้อเท็จจริง เห็นใหม่ โคนำฝูงๆ โคที่ฉลาดจะพาฝูงโคพ้นจากวังน้ำวน ข้ามพ้นจากฝั่ง
สมมุติไปสู่ฝั่งวิมุตติ สมมุติๆ จริงตามสมมุติใจ ใจที่ว่าสมมุติบัญญัติๆ สมมุติ วิทยาศาสตร์นี้สมมุติ
เวลาบัญญัติ บัญญัติธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สมมุติบัญญัติ

แล้วธรรมละ แล้วฝึกหัดปฏิบัติละ

ศึกษาไว้ ศึกษาไว้ทรงจำธรรมวินัย แล้วถ้ามีวาสนา ปรีชาดี ปฏิบัติ ปฏิบัติเริ่มต้นจาก
สัมมาสมาธิ เริ่มต้นจากทำความสงบของใจให้ได้ เพราะถ้าทำความสงบของใจให้ได้แล้วน้อมไป
เห็นสติปัฏฐาน ๔ มันถึงจะเป็นวิปัสสนา มันถึงจะเป็นโลกุตตรธรรม มันไม่ใช่โลกียธรรม

โลกียธรรม นี่ไง ศึกษาค้นคว้ามาจบ ๙ ประโยคใด มีการศึกษาใหม่ มี เข้าใจพระพุทธศาสนา
ใหม่ เข้าใจ แล้วปฏิบัติได้ใหม่ ไม่ได้ เพราะอะไร เพราะทำสมาธิไม่ได้ ทำสมาธิไม่เป็น

ถ้าทำสมาธิ สมาธิใจ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป สมาธิเจริญแล้วเสื่อม เจริญแล้วเสื่อมอยู่อย่าง
นั้น

สมาธิคืออะไร

สมาธิคือสมณะ สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน

เขาไปมองกันว่ามันไม่มีคุณค่า

แต่ตัวนี้เป็นตัวพื้นฐานเลย เพราะสมถกรรมฐานเป็นฐานที่ตั้งแห่งการงานของมนุษย์ ของจิต
ที่เวียนวายตายเกิดในวัฏฏะ

ถ้ามนุษย์หาฐานที่ตั้งของตนไม่เจอ มนุษย์จะแก้ตัวเองได้อย่างไร

มนุษย์จะแก้ตัวเองได้ด้วยพื้นฐานสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ฐานที่ตั้งแห่งการ
งานคือสัมมาสมาธิ

“สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ๆ”

เอ็งไม่มีสมาธิ เอ็งจะยกขึ้นสู่โลกุตตรธรรมไม่ได้ เพราะความรู้สึกนึกคิดทั้งหมดเกิดจาก
ตัวตนของตน ความรู้สึกนึกคิดทั้งหมดเกิดจากสัญชาตญาณของตน

โลกนี้สมมุติ จริงตามสมมุติ ชีวิตนี้สมมุติขึ้นมาให้เป็นนาย ก. นาย ก. เกิดจากกรรมของแม่
แม่ตั้งชื่อให้นาย ก. นาย ก. บวชเป็นพระก็เป็นพระก. นาย ก. ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาก็เป็นสติปัญญา
ของนาย ก. สมมุติใหม่

แล้วเวลาทำความเข้าใจเข้ามา สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้าการงานที่มัน
เป็นสัมมาสมาธิ ถ้ามันนุ่มไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ถ้ามันนุ่มไปเห็นสติปัฏฐาน ๔
ตามความเป็นจริง มันไม่ใช่ศึกษารวมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจบ ๙ ประโยคนะ

จบ ๙ ประโยคเป็นความจำทั้งนั้น เป็นความจำทั้งนั้น แล้วเรียงความ ขยายความเป็นตรรกะ
พูดได้ร้อยแปดพันเก้า ขยายความอธิบายให้คนที่ไม่ได้เรียนเข้าใจธรรมะได้ แต่ตัวเองเข้าใจไม่ถึงธรรม

แต่ถ้าเรามีอำนาจวาสนาไป ไม่ใช่ธรรมปากอ่าว ถ้าธรรมเป็นข้อเท็จจริง ถ้ามีท่าเรือ เรามีเรือ
เรามียุทธปัจจัยพร้อมทั้งหมด เราทำความเข้าใจของเราให้ได้

ถ้าเราทำความเข้าใจของเราเข้ามา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งคือ
ตัวตนของเรา คือภวสวะ คือภพ แล้วถ้าจิตมันสงบแล้วนุ่มไปเห็นสติปัฏฐาน ๔

เห็นอะไร

เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามข้อเท็จจริง เวลามันเห็นแล้วมันสั้นไหว

เพราะเวลาจิตสงบมันก็มีหัตถ์จรรยแล้ว สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แต่สมถกรรมฐาน เราจะ
ตั้งฐานนี้อย่างไร เราจะดูแลฐานของเราไป

จรวด ทุกชาติเขามีฐานอิงจรวดของเขา เพราะอะไร เพราะมันเป็นสมบัติของชาติของเขา

จิต จิตของเราถ้าไม่มีสมถกรรมฐาน ฐาน ฐานคือตัวตน จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ นี้แหละคือตัวข้อเท็จจริง แล้วเวลาจิตมันสงบมันก็ยิ่งงุนงงนะ เพราะจิตมันสงบ มันแว้งมันว่าง มันมีความสุข

“นิพพานเป็นความว่าง นี่เป็นความว่าง”

นี่ฐาน แต่ไม่มีจรวัด ฐาน ปากอ่าว

แต่เร็วที่จะออกเดินทาง สิ่งที่จะเป็นสัมภาระที่พร้อมไปกับความรู้ของตน พอจิตมันสงบไป ถ้ามันนุ่มไปเห็นสติปัญญา ๔

รักษา

พระกรรมฐานทำสมาธิไม่เป็น ทำสมาธิเป็นแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้ สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

“ไม่ต้องมีสิ่งใด ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม จิตเดิมแท้มีอยู่แล้ว รู้หมด เห็นหมด”

ไร้สาระสิ้นดี โคตรไร้สาระเลย นี่มันไม่เป็นข้อเท็จจริงจากการกระทำ อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึงแห่งตน ตนเป็นที่พึงแห่งตน เห็นไหม มัคโค ทางอันเอก

ครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติของท่านขึ้นมา ท่านเคยล้มลุกคลุกคลานมาทั้งนั้นนะ

ประวัติหลวงปู่มั่น พระราชาแรกที่บวช หลวงปู่เสาร์พาออกวิเวก เจียนอยู่เจียนไปทั้งนั้นน่าจะว่า จะทำความสงบของใจได้ พอทำความสงบของใจขึ้นมาแล้ว มันยกขึ้นสู่วิปัสสนามันไม่ไปเหมือนเดิมจนท้อแท้ ถึงที่สุดพิจารณาของตนว่ามันเป็นเพราะเหตุใด

ไปลาความเป็นพระโพธิสัตว์นั้น พอจิตสงบแล้วไปเห็นกาย เห็นกายแล้วเริ่มฝึกหัดวิปัสสนา พอมันเริ่มสำรอก มันเริ่มคายของมัน มันไม่เป็นเรื่องธรรมดา ทำอะไรแล้วก็เหมือนเดิม ทำอะไรแล้ว ก็ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอัน ทำอะไรแล้วเราก็ไม่รู้คุณค่าอะไรเลย

แต่เวลาถ้าฝึกหัดปฏิบัติที่มันลุ่มลुकคुकคลานี่คุณค่าทั้งนั้นนะ คุณค่าคือประสบการณ์ไง เพราะมันผิด แล้วทำให้ถูกอย่างไรละ พยายามทำอย่างไรให้มันถูกละ ถ้ามันถูก เวลามันเป็นข้อเท็จจริง สติสมบุรณ์แบบ สมาธิเป็นแบบนี้ เวลามันคลาย มันเลื่อม มันเลื่อมเพราะเราบกพร่อง ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ เราดูแลรักษาให้ตั้งงามขึ้นมา เห็นใหม่ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันจะเลื่อมไปไหน ถ้ามันไม่เลื่อม ไม่เลื่อมแล้วมันก็ไม่เจริญไง

อย่างเช่น หลวงปู่มั่น พิจารณาแล้วไม่เห็นได้อะไรเลย พิจารณาแล้วมันก็เท่าเก่า มันไม่เห็นมีอะไรมันเพิ่มเติมขึ้นมาเลย ก็น้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔

พระกรรมฐานทำสมาธิไม่เป็น พระกรรมฐานทำความสงบของใจได้ ยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้

เริ่มต้นจากการยกขึ้นสู่วิปัสสนา เห็นสติปัฏฐาน ๔ มันจะเป็นภาวนามยปัญญาไง

นี่ไง ผู้ที่มีการศึกษาจบ ๙ ประโยค ทรงจำธรรมวินัย รู้ไปหมดทุกอย่าง เข้าใจเรื่องธรรมะทั้งหมด แต่ไม่เข้าใจเรื่องของตัวเอง

พระปฏิบัติๆ เวลาครูบาอาจารย์อุปัชฌาย์ให้เกสา โลมา นกขา ทันตา ตโจมาแล้ว ให้รูกขมูลให้อยู่ในป่าในเขา ให้ฝึกหัดปฏิบัติของตนไง ให้อยู่ในสัปปายะ ที่สงบระงับไป แล้วทำความสงบของใจเขามาให้ได้ไง แล้วฝึกหัดปฏิบัติไม่ให้มันลุ่มปากอ่าวไง ให้มันเริ่มดำเนินการของมันได้ ให้มันเคลื่อนออกไปจากกิเลสต้นหาความทะยานอยากไง

เวลามันฝึกหัดพิจารณา มันจะลุ่มลुकคुकคลาน เวลาริเริ่มต้น เริ่มต้น ถ้ามันเริ่มต้นดำเนินการได้ เริ่มต้นจากภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการฝึกหัดปฏิบัติ ปัญญาเกิดจากจิตของตนที่ หลวงปู่มั่นถามว่า “จิตเป็นอย่างไร จิตเป็นอย่างไร จิตตั้งต้นได้ไหม”

ตั้งต้นคือสมถกรรมฐาน ตั้งต้นโดยฐานของจิตใจ ฐานที่จะยิงจรวดนี่

เวลาไปเห็นเขาปล่อยจรวด ดูฐานเขาสิ โอ้โฮ! มันใหญ่โตขนาดนั้นนะ เพราะถ้าไม่มีกำลังพอ มันขับออกจากแรงโน้มถ่วงของโลกไม่ไหว แล้วมันยังบรรทุก จะบรรทุกดาวเทียม จะบรรทุกแคปซูลอะไรแล้วแต่ที่มันจะส่ง

นี่เหมือนกัน แต่มันต้องเป็นข้อเท็จจริง แล้วจริงโดยปัจจัยตั้ง สันติภูมิจึงนะ ถ้าเป็นจริงแล้ว เจ็บ แล้วฝึกหัดปฏิบัติให้รักษา แล้วมีความชำนาญดูแลรักษา นี่ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ปัญญาเกิดจากจิตดวงนั้น จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะแล้วจิตที่มันรู้มันเห็น มันจะเป็นบุคคลคู่ที่ ๑ คู่ที่ ๑ หมายความว่า โสดาปัตติมรรค

เกิดมรรค เห็นใหม่

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ นิโรธ ด้วยมรรค ๘

ถ้าเราฝึกหัดมันเป็นภาวนามยปัญญา มันจะเข้าสู่วิธีดับทุกข์ด้วยมรรค ๘ วิธีดับทุกข์ที่เรา สร้างขึ้นมา เราฝึกหัดขึ้นมา เรากระทำขึ้นมาให้เกิดจากหัวใจของตน มันเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากจิต

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ กำเนิด ๔ ในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ ใครมี อำนาจวาสนา ใครมีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาแบบโลกๆ นี้ ทุก คนต้องเป็นโลกหมด การเกิดในวัฏฏะเป็นโลกทั้งนั้น เป็นโลกเพราะมันเป็นผลของวัฏฏะ กามภพ รูปภพ อรูปภพ ใจ มันผลของวัฏฏะใจ การเกิด

เทวดา อินทร์ พรหมมาพึ่งเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวดา อินทร์ พรหมที่เป็น สัมมาทิฐิมาพึ่งเทศน์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เพราะอะไรละ

ก็เพราะทางสายกลางในพระพุทธศาสนา สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน เกิดจากจิต จิต ที่เกิดในฐานะสิ่งใดก็แล้วแต่ มันเกิดมาแล้วผลของวัฏฏะ เกิดจากเวรจากกรรม กุศล อกุศล อกุศล อกุศล

เกิดเป็นมนุษย์ด้วยกัน มีอำนาจวาสนาไป ปฏิบัติด้วยกัน ทำไมคนอื่นปฏิบัติแล้วมัน ดำเนินการไป มันก้าวหน้าของมันไป ใจเราปฏิบัติหัวหดกันขวิดอยู่ขณะนี้ มันไม่มีอะไร เจริญก้าวหน้าเลย ไม่มีเจริญก้าวหน้าแล้วน้อยใจนะ ปฏิบัติไปแล้วไม่มีกำลังใจ

แต่ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมนะ ไม่สน

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านสอนไง เวลาจะพุทโธๆ โลกจะแตก ฟ้าจะถล่ม ไม่สน พุทโธอย่างเดียว เวลาจะฝึกหัดปฏิบัติ ไม่เกี่ยว แล้วไม่เกี่ยว แล้วแสวงหาด้วย

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นปฏิบัติอยู่ในป่าในเขา หลวงตาพระมหาบัวท่านภาวนาไม่ให้ใครเห็นทั้งนั้นนะ เห็นแล้วเสียลับ ไม่สน จะเอาหัวใจดวงนี้

ถ้าเราเชื่อมั่นในพระพุทศาสนาแล้ว แล้วเราเชื่อในครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ผู้บุกเบิกไปแล้ว พระอรหันต์ทั้งนั้น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เป็นคน

ในบรรดาสัตว์ ๒ เท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด

ในปัจจุบันนี้ในบรรดาสัตว์ ๒ เท้าไง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นผู้บุกเบิกมา เราเห็นร่องเห็นรอยอยู่ ทำไมเราไม่กล้า ทำไมเราไม่จริงไม่จัง

ถ้ามันจริงมันจัง มันมีคนเดินนำหน้าอยู่ไปแล้วไง แล้วเส้นทางสายนี้ มัคโค ทางอันเอก เราก็ศึกษาค้นคว้า เราก็ทำของเราให้ขึ้นมาเป็นความจริงในหัวใจของตน ถ้ามันขึ้นมาเป็นความจริงในหัวใจของตน อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนจะดำเนินการได้แล้ว แล้วถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนา นี่โศดาปัตติมรรค เพราะมรรคมันก้าวไป พิจารณาไปแล้วมันปล่อยๆ ชั่วคราว นี่ตังคปทาน

แล้วคนที่ไม่มีความเชื่อ เวลามันปล่อยครั้งแรกก็เคลิบเคลิ้มหลงใหล ก็คิดว่านี่เป็นธรรม แล้วไม่ประพฤติปฏิบัติสม่ำเสมอ เพราะว่ามันไม่เคยเห็น แต่มีความสงบสุขมันก็มีหัตศจรรย์แล้ว ยกขึ้นสู่วิปัสสนา เห็นกิเลส ใ้โฮ! มันเห็นกิเลสนะ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม คือเห็นสติปัฏฐาน ๔ จริง เพราะจิตเห็น

พระพุทศาสนา ปฏิบัติในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ สติปัฏฐาน ๔ จะเริ่มต้นจากจิตที่เป็นสัมมาสมาธิแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ มันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงในแนวทางพระพุทศาสนา

พระกรรมฐาน พระปฏิบัติ ถ้าทำความเข้าใจได้ ยกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็น เห็นใหม่

นี่ไง พระที่ทำสมาธิไม่เป็นมันเป็นมิจฉา มันเป็นอารมณ์ เป็นความรู้สึก คิดว่าเป็น สัมมาสมาธิ เพราะมันสุข มันพอใจ มันทำให้เป็นสัมมาสมาธิ ให้ความถูกต้องชอบธรรมในศีล สมาธิ ปัญญาไม่ถูกต้อง ไม่ถูกต้องมันก็ไม่เข้าสู่ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา

แต่เวลาทำสัมมาสมาธิได้ถูกต้อง มันมีถูกต้องและไม่ถูกต้อง คือมีมิจฉาและสัมมา ความสงบเป็นมิจฉาก็ได้ เป็นสัมมาก็ได้ สัมมาคือมีสติสัมปชัญญะดูแลรักษา ถ้าดูแลรักษา ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ดูแลรักษาคือบริกรรมพุทโให้จิตมีการกระทำ ให้มีนวักรรม คือจิตมันทำงานของมันจิตมันดูแลตัวมัน มันก็จะไม่เสื่อม

ถ้าไม่มีนวักรรม คือไม่พุทโ มันก็ว่างๆ มันก็มีความพอใจของตน มันเป็นมิจฉา มิจฉาเพราะมันไม่มีสติสัมปชัญญะว่าอะไรเป็นสมาธิหรือไม่เป็นสมาธิ ไม่มีสติรู้ว่าเป็นสมาธิหรือไม่เป็นสมาธิ เพราะมันว่างๆ ว่างๆ

แต่ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ มันมีสติ มีสติในผู้รู้ รู้ตัวเองและมีสติสัมปชัญญะ แต่ถ้าไม่ยกขึ้นสู่วิปัสสนา คือยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่เป็น

สมถกรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนากรรมฐาน สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน คือต้นทาง ต้นทางที่จะยกวุฒิภาวะ ยกหัวใจของตนขึ้น ให้จากปุถุชน กัลยาณชน ให้เป็นโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล จะเป็นบุคคลคู่ที่ ๑

บุคคลคู่ที่ ๑ ตัวตน เห็นใหม่ อตตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน บุคคลคู่ที่ ๑ ก็ตนจะยกขึ้นสู่วิปัสสนา เพราะจิตสงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง นี่คือการประพฤติปฏิบัติในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในพระพุทธศาสนา ถูกต้องชอบธรรม เพราะจิตเห็นจิตเห็นจิตก็สะท้อนใจ จิตเห็นก็จิตเห็นก็เลิกละ

แต่ถ้าสติปัฏฐาน ๔ ปลอมๆ ใครก็คิดได้ ใครก็จินตนาการได้ ใครจะไม่รู้ได้ว่า กาย เวทนา จิต ธรรม ทุกคนรู้ ทุกคนรู้หมดละ อารมณ์ ตรรกะ เรื่องโลก โลกียะ

ถ้าจิตสงบแล้วเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง การเห็นสติปัฏฐาน ๔ จริงๆ ตามแนวทางพระพุทธศาสนา แล้ววิปัสสนาไปเวลามันปล่อยๆ ชั่วคร่าวๆ นั่นตังคปหาน ชั่วคร่าวๆ มันก็อยู่ใน สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา ไง ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตาๆ แต่จิตมันไม่รู้ไม่เห็นอนัตตา

ถ้าจิตมันพิจารณาไปเป็นครั้งเป็นคราว มันปล่อยๆ สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา ในเนื้อหาสาระของเขา แต่ถ้าเราพิจารณาของเรา เห็นใหม่ จิตพิจารณา จิตเห็นไตรลักษณ์ ไตรลักษณ์ พระไตรลักษณ์เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป เพราะเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง แล้ววิปัสสนาโดยภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากจิตของตน อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มันจะสํารอกมันจะคาย เวลามันปล่อยวาง ว่างๆ ชั่วคร่าว

ชาวพุทธภาวนาแสนยาก ทำสมาธิก็ล้มลุกคลุกคลานมาทั้งนั้น ถ้ามีวาสนามันจะเห็นของมัน แล้วก็ใช้ปัญญาได้หนหนึ่ง แล้วทำไม่ได้อีกเลย เยอะแยะไปหมด

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องชอบธรรมที่เป็นครูบาอาจารย์ของเรา ท่านก็ทำแบบนี้แหละ พอทำแบบนี้แล้ว พอมันปล่อยวาง เริ่มต้นใหม่ ทำซ้ำๆ ตังคปหานไฉน เวลามรรคสามัคคี เวลามรรครวมตัวของมัน เวลาพิจารณาไปมันจะเกิดปัญญา แล้วปัญญามันจะมีการฝึกฝน

ถ้าพิจารณากาย เราก็พิจารณากายของเรา แล้วถ้ามันปล่อยวางขึ้นมา เราทำความเข้าใจให้มีกำลัง พอมีกำลังแล้วเราก็รำพึงถึงกาย กายมันก็มาอีก พิจารณากายซ้ำแล้วซ้ำเล่า ก็กายนั้นแหละพิจารณาซ้ำแล้ว พอพิจารณาครั้งแรกมันก็ปล่อย

เหมือนเราอาบน้ำ อาบน้ำ วันนี้ก็อาบน้ำ วันต่อไปก็อาบน้ำ อาบน้ำมันทำไม เพราะร่างกายมันสกปรก

พิจารณากาย กายมันก็มีกิเลสไฉน พิจารณาแล้วมันก็ปล่อยๆ มันก็ทำซ้ำๆ กิเลสมันก็เบาบางลง มันสํารอกมันคายของมัน มันคายของมัน เพราะอะไร เพราะมันแก่นของกิเลสไฉน มันพิจารณาครั้งแรกที่เดียวมันไม่ขาด คือไม่นิโรธ คือไม่ดับทุกข์ มันจางคลาย มันคลายทุกข์แต่มันไม่ดับทุกข์

พอมันคลายทุกข์ พอมันคลายใจ มันก็เบาลง แล้วคนก็หลงระเหิงไป หลงระเหิงไป มันก็อยู่ใน
สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตาๆ ก็พูดกันอยู่อย่างนี้

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเรา พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า เวลามันสมดุลงของมันไป เพราะมัน
พิจารณาไปแล้วมันคลายออก มันเบาลง เบาลง เดียวก็พิจารณาใหม่ พิจารณาซ้ำอยู่อย่างนั้นนะ

พิจารณาซ้ำเพราะอะไร

เพราะวุฒิภาวะ บุคคลคู่ที่ ๑ มันก็เป็นบุคคลคู่ที่ ๑ มันจะเป็นคู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ ไปไม่ได้ มัน
ต้องทำลาย ทำลายกิเลส ทำลายสิ่งที่เป็นสังโยชน์เครื่องร้อยรัด พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า เวลามัน
มรรคสามัคคี มันสมดุลง นี่บุคคลคู่ที่ ๑ เวลามันสมดุลงของมัน มีขณะ

คำว่า “ขณะ” คือมันรู้ว่ามันขาด

คำว่า “ขาด” นี่คือการว่าดับทุกข์

การดับทุกข์คือนิโรธ

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ ด้วยมรรค ๘

พอดับ กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ มันแยกหมดเลย พอมันแยกหมดเลย เห็นใหม่
สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สิลฺลพตฺปรามาส มันขาดหมด ถ้ามันขาดหมดอย่างนี้มันไม่อยู่ใน สพฺเพ ธมฺ
มา อนตฺตา

มันอยู่ในกุปปธรรม กุปปธรรมคือ สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา ในอัมมจักข กุปปธรรม อกุปปธรรม
ใจ อันนี้เป็นกุปปธรรม มันเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เรายังทำขึ้นมา ใช้
วิปัสสนาจิตตภาวนาไม่สมบูรณ์แบบ ไม่ใช่สมบัติของตน

ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากเรา ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากความจำ ไม่ใช่ปัญญาเกิดจาก
ภาคทฤษฎี ไม่ใช่ปัญญาฟังใครมาทั้งสิ้น มันเกิดจากปัจจุบัน มันเกิดจากวิปัสสนา มันเกิดจาก
ปัญญาของตนทั้งสิ้น

พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่ามันก็ปล่อยๆ ของมัน เวลามันสมบุรณ์ของมัน มรรคสามัคคี เวลามัน
ขาด มันนิโรธ มันดับในหัวใจดวงนั้น เวลามันดับในหัวใจดวงนั้น นี่สังโยชน์ขาด บุคคลคู่ที่ ๑ เป็น
พระโสดาบัน เกิดอีก ๗ชาติอย่างมาก สมบุรณ์แบบมาก

แต่ที่มันว่า ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม มันมีอยู่แล้ว สะดุดล้มเป็นพระอรหันต์เลย

มันเอาอะไรมา มันทำอะไรของมันขึ้นมา

ถ้าเป็นข้อเท็จจริง เห็นใหม่ นี่บุคคลคู่ที่ ๑ นะ แล้วพอบุคคลคู่ที่ ๑ เวลาทำความสงบของใจ
เข้ามาให้มากขึ้น พอจิตสงบแล้วโน้มไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ถ้ามันเห็นข้อเท็จจริงในความเป็นจริงของ
ตน ถ้าเป็นความเป็นจริงของตน มันจะเป็นบุคคลคู่ที่ ๒

ขั้น ๕ อย่างหยาบ ขั้น ๕ อย่างกลาง ขั้น ๕ อย่างละเอียด

พิจารณากายนอก กายใน กายในกาย

ถ้าหลวงปู่ดูเลย เห็นใหม่ เวลาพิจารณาขั้นนอก ขั้นนอกนี้บุคคลคู่ที่ ๑ ขั้นใน บุคคลคู่ที่ ๒

เวลาจิตนอก บุคคลคู่ที่ ๑

จิตใน บุคคลคู่ที่ ๒

จิตถอด เวลาบุคคลคู่ที่ ๓ เวลามันถอดเลย ถอดขั้นเลย นี่ถ้าเป็นข้อเท็จจริง

ถ้าครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติ ธรรมคือธรรม เหมือนกันหมด อริยสังขมีหนึ่งเดียว จะประพจน์
ปฏิบัติแนวทางใดก็แล้วแต่ เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาแล้ว ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ นิโรธ

นิโรธเหมือนกัน แต่วิธีการแตกต่างกัน เพราะอำนาจวาสนาของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน การ
สร้างบุญกุศลมาแตกต่างกัน

แต่ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา
ประพจน์ปฏิบัติในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ อย่างกลาง อย่างหยาบ อย่างละเอียด ละเอียดสุด เป็นขั้น

เป็นตอนขึ้นไป บุคคลคู่มือที่ ๑ ถ้าบุคคลคู่มือที่ ๒ ถ้าน้อมไปเห็นใจ เห็นกายก็ได้ เห็นเวทนามก็ได้ เห็นจิตก็ได้ เห็นธรรมก็ได้ ก็ได้ๆ เห็นใหม่

ถ้าครูบาอาจารย์ของเราจะ หลวงปู่ชอบ หลวงปู่เจี๊ยะ พิจารณาภายนอก ภายใน ภายในกาย พิจารณาภายในตลอด หลวงปู่ดูลย์พิจารณาจิตตลอด พิจารณาไม่เหมือนกัน ครูบาอาจารย์หลายองค์

มีหลวงตาพระมหาบัวมหัศจรรย์ อันแรกเลยพิจารณาเวทนา บุคคลคู่มือที่ ๑ บุคคลคู่มือที่ ๒ พิจารณาภายใน บุคคลคู่มือที่ ๓ พิจารณาอสุภะ บุคคลคู่มือที่ ๔ จุดและต่อม พิจารณาจิต

น้อยองค์มาก ส่วนใหญ่แล้วพิจารณาอย่างใดอย่างนั้น เพราะ กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา การสร้างสมมาของแต่ละบุคคล เส้นทางในการฝึกหัดปฏิบัติ เส้นทางของจิต จิตได้สร้างสม บุญญาธิการมากน้อยขนาดไหน ถ้ามันสร้างสมบุญญาธิการของมันมานะ มันจะมีสัจจะความจริงในหัวใจของตน ไม่ล้มเหลว ไม่แหกเหลว ไม่ปล่อยปละละเลย มีสัจจะมีความจริง พูดคำไหน คำนั้น

เวลาจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาเอาข้อเท็จจริงๆ มันจะเจ็บมันจะปวดขนาดไหนมันเรื่องภายนอกทั้งนั้น ถ้าหัวใจมันเป็นจริงขึ้นมามันต้องผ่านระดับนี้ไปได้ทั้งนั้น เวลาผ่านไปผ่านระดับ มันจะสูงมันต่ำ มันจะทุกข์มันจะยากขนาดไหน เพราะอะไร

เพราะเวลาฝึกหัดปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติมามันมีเจริญแล้วเสื่อม

ปฏิบัติไม่ได้ ไม่เจริญเลย มันก็ทุกข์มันก็ยากของมัน เวลาเจริญขึ้นมา ถ้าผิดพลาด ไม่ระมัดระวังนะ เสื่อมหมด

อย่างเช่น กุปฺปธรรม อกุปฺปธรรม นี่ไง เวลาพิจารณาไปมันเป็นกุปฺปธรรม สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา มันเป็นอนัตตาในเนื้อธรรม แต่ไม่ใช่เป็นอนัตตาเพราะจิตรู้จิตเห็น ไม่ใช่เป็นอนัตตาเพราะว่าจะสมุจเฉทปหาน เพราะด้วยความสมดุล มรรคสามัคคีในหัวใจ

นี่อนัตตาของเรา เราเป็นคนเห็นอนัตตา คู่มือที่ ๑ คู่มือที่ ๒ คู่มือที่ ๓ คู่มือที่ ๔ แล้วมันมีความมหัศจรรย์ว่า สติ มหาสติ สติอัฏฐโนมัตติ แต่ละคู่มือสติปัญญาแตกต่างกัน วุฒิภาวะอย่างต่ำ อย่างกลาง อย่าง

ละเอียด ละเอียดสุด วุฒิภาวะมันสูงต่ำ มันแตกต่างกัน กิเลสอย่างหยาบ กิเลสอย่างกลาง กิเลสอย่างละเอียด

ไม่อย่างนั้นมันจะมี คุณติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง อาสวกษยญาณทำลายอวิชชา ทำลายพญามาร

พญามารมันคร่ำครวญร้องไห้ว่าเจ้าชายสิทธัตถะพ้นจากมือมันไป

เวลาความโลภ ความโกรธ ความหลง ลูกสาวของมารไง “พ่อ พ่อเป็นอะไร”

“เจ้าชายสิทธัตถะจะพ้นจากมือเราไป”

“พ่อ พ่อไม่ต้องตกใจ เดี่ยวพวกดิฉันจะไปจัดการเองค่ะ”

เห็นไหม นางตัณหา นางอรดี ความโลภ ความโกรธ ความหลง ไปพ้อนรำ ไปล่อไปลวงจะให้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลับมากำอยู่ในความครอบงำของครอบครัวของมาร

ไร้สาระ

เราถึงพูดบ่อยๆ ครอบครัวของมารไง มันมีพ่อคืออวิชชา มีลูกสาว ๓ คน ความโลภ ความโกรธ ความหลง ยังมีลูก มีหลาน มีเหลน แล้วเวลาเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไปก็นี่ไง กำจัดตั้งแต่ลูกหลาน มันก่อน แล้วถ้าเป็นบุคคลคู่ที่ ๓ จะไปเห็นลูกสาวมัน แล้วถ้าไปถึงที่สุดจะไปเจอพ่อ เป็นเจ้าวิภูจักร แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไปมันเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นมา ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมนะ เทศนาว่าการมันมีผลของมัน

แต่ถ้าเราฟังแล้วเราเปื้อน ช้ำๆ ซากๆ ช้ำๆ ซากๆ วนเวียน

ไม่ใช่ มันมีระดับของมัน เวลาเครื่องบินจะขึ้นนะ เห็นไหม ธรรมปกอ่าวมันลมนอยู่ที่ปากอ่าว นั้นแหละ แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริงนะ มันออกทะเล มันจะข้ามจากสมมุติไปสู่วิมุติ ข้ามไอหะ กิเลส ตัณหาความทะยานอยากมหัศจรรย์ มีปลาใหญ่ปลาน้อย มีสัตว์ สัตว์คอยที่จะทำลายไป อวิชชา พญามาร มันทำลายล้างตลอด มันไม่ให้ใครข้ามพ้นจากมันไปได้หรอก

เวลาโคนาฝูงๆ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น นี่ไง พาฝูงโคพ้นจากวังน้ำวนนี่ไง ข้ามจากฝั่งสมมุติ ไปฝั่งวิมุตตินี่ไง

“อ้าว! มีข้ามด้วยหรือ มีไปมีมาด้วยหรือ”

ฝึกหัดปฏิบัติมันจะรู้มันจะจริง เพราะมันรู้มันเห็นไง มันเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิด จากจิตดวงนั้น อตตะตา หิ อตตะโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนได้สร้างสมวิธีการดับทุกข์ด้วยมรรค ๘ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ มั่นชอบธรรมทั้งหมด

เพียรชอบกับเพียรไม่ชอบ

ในปัจจุบันนี้เพียรตามกิเลส ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม คือมันจะยึดจะครองขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ทุกคนเกิดมามีจิต จิตคือจิตวิญญาณ ภาวะคือภพที่มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ทุกคน มี แต่ใครเห็นบ้างละ ใครรู้จักตัวเองบ้าง ไม่เชื่อแม้แต่เรื่องภพชาติ ไม่เชื่อแม้แต่การเวียนว่ายตายเกิด แล้วมันจะเห็นจิตมันได้อย่างไร

“มีอยู่โดยดั้งเดิม” ปากเปียกปากแฉะ จะยึดครอง จะดื้อโงกธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ไม่จริง

คนที่เป็นเหยื่อก็เป็นเหยื่อเขาไป คนที่ฉลาดไง กาลามสูตร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อบรมบ่มเพาะไว้แล้ว ห้ามเชื่อ กาลามสูตร ห้ามเชื่อ

แต่เวลาเริ่มต้น ศรัทธานี้เป็นอริยทรัพย์ ไม่มีศรัทธา ไม่มีความเชื่อ เราจะศึกษาค้นคว้า เราจะบุกเบิกตัวของเราขึ้นมาได้อย่างไร

เรามีศรัทธามีความเชื่อในพระพุทธศาสนา ในรัตนตรัย ในพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ เราเชื่อมั่น เราลงในพระพุทฺธเจ้าล้านเปอรันต์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมมีรัตนะสอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม พระอัญญาโกณฑัญญะสงฆ์องค์แรกของโลกเกิดขึ้น เพราะสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น คือจิตเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามข้อเท็จจริงในแนวทางพระพุทธศาสนา ปฏิบัติธรรมแนวทางสติปัฏฐาน ๔ โดยข้อเท็จจริงในพระพุทธศาสนา สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น เพราะเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง เห็นสติปัฏฐาน ๔ จากจิตเห็น จากภาวสวะ จากภพเห็น เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง

ปัญจวัคคีย์อีกทั้ง ๔ มหานาม พระอัสสชิ นั้นนะสติปัฏฐาน ๔ โดยความที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์พร้อมกัน ฟังด้วยกัน แต่ปลอมๆ ปลอมๆ คือนึกคิด แต่มันไม่เข้าถึงจิต จึงไม่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น

ในการฝึกหัดปฏิบัติ ถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง มันมีสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพราะจิตมันรู้มันเห็นนะ กับจิตที่ไม่รู้ไม่เห็น จิตที่ไม่รู้ไม่เห็นก็ปลอมๆ ก็ไม่ได้อะไรใจ จิตที่รู้ที่เห็นตามข้อเท็จจริงขึ้นมา สงฆ์องค์แรกของโลก

เวลาเทศน์ว่าการจนปัญจวัคคีย์ทั้งหมดเป็นพระโสดาบัน เทศน์อนัตตลักขณสูตรเป็นพระอรหันต์ บุคคลคู่นี้ ๑ คู่นี้ ๒ คู่นี้ ๓ คู่นี้ ๔ ถ้าตามข้อเท็จจริง

ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมมันก็ต้องรู้ต้องเห็นเหมือนกันหมดสิ ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ก็ต้องรู้เหมือนกัน เพราะมันมีอยู่โดยดั้งเดิมไง

แต่ถ้ามันมีอยู่จริง มันเห็นจริงก็เห็นแบบพระอัญญาโกณฑัญญะ มันมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น มันมีวงรอบ มีสัจจะ มีกิจจะ มีการกระทำโดยข้อเท็จจริง

อย่างเช่น สมภาจิ ไม่มีพุทธโศกไม่มีนวักรรม ไม่มีการกระทำ มันจะเป็นสมภาจิตรงไหน นั่งเหม่อลอย นั่งหลับเป็นสมภาจิ ไร้สาระสิ้นดี

ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา ปัจฉัตตัง สันทิฏฐิโก อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน แล้วตนภาวนาเป็น มันมีภาวนามยปัญญา มันเป็นสมบัติของตน ฉะนั้น เวลามีข้อเท็จจริงมันถึงมี

เหตุมีผลไฉน มันถึงมีข้อเท็จจริงไฉน มันถึงชำระล้างกิเลส สังโยชน์ ๑๐ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตป
รามาส กามราคะ ปฏิฆะอ่อนลง รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา

มันเป็นอย่างไรวะ

เวลามันขาด เวลามันสิ้นไปจากหัวใจ

มานะ ๙ เสมอเขา สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา

ต่ำกว่าเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา

สูงกว่าเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา

จะสูงจะต่ำไปสำคัญอะไร ยังมีัวเมาอยู่ในหัวใจของตนหรือ อวิชชาหรือ พญามารหรือ
ครอบครัวของมารหรือ

อาสวัคชญาณทำลายอวิชชา ทำลายครอบครัวของมารทั้งครอบครัว ทั้งพ่อ ทั้งลูก ทั้ง
หลาน ทั้งเหลน สิ้นไปจากใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นข้อเท็จจริงใน
พระพุทธานุศาสนนา เอวัง